

Co-funded by
the European Union

COEUR
COURAGE

SOCIÁLNE PODNIKANIE

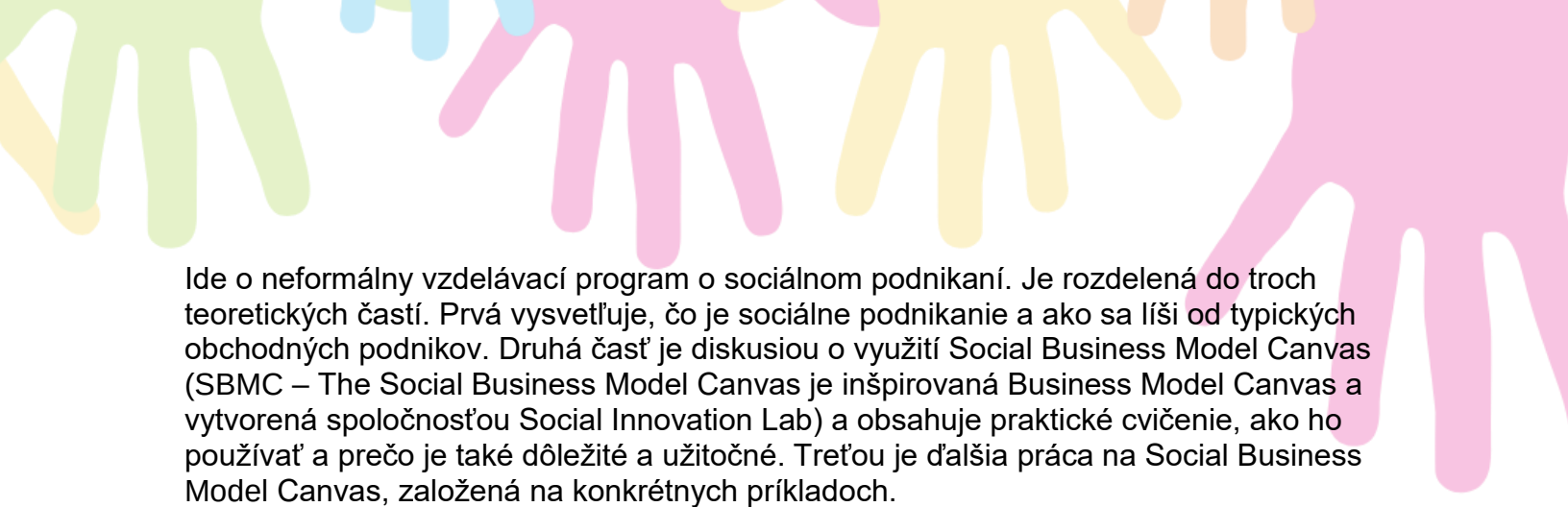
NEFORMÁLNE VZDELÁVACIE MATERIÁLY

EdU4u

Výhradnú zodpovednosť za túto publikáciu nesie autor. Európska únia nezodpovedá za žiadne použitie informácií v nich uvedených. Toto dielo je licencované pod [licenciou CC0 1.0 Universal](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Ide o neformálny vzdelávací program o sociálnom podnikaní. Je rozdelená do troch teoretických častí. Prvá vysvetľuje, čo je sociálne podnikanie a ako sa líši od typických obchodných podnikov. Druhá časť je diskusiou o využití Social Business Model Canvas (SBMC – The Social Business Model Canvas je inšpirovaná Business Model Canvas a vytvorená spoločnosťou Social Innovation Lab) a obsahuje praktické cvičenie, ako ho používať a prečo je také dôležité a užitočné. Treťou je ďalšia práca na Social Business Model Canvas, založená na konkrétnych príkladoch.

Prosím, vezmite do úvahy, že cieľom tohto NFE je poskytnúť vašim študentom vedomosti a inšpiráciu na testovanie ich vlastných predstáv o sociálnom podnikaní v malých – komunitných projektoch. To znamená, že budete potrebovať viac času mimo hodiny/workshopu, aby ste to zrealizovali. Navrhujeme pripraviť štvrté stretnutie, ktoré bude venované výlučne ich vlastným nápadom (napr. 4. stretnutie o 4 týždne; posledné je venované komunitným projektom).

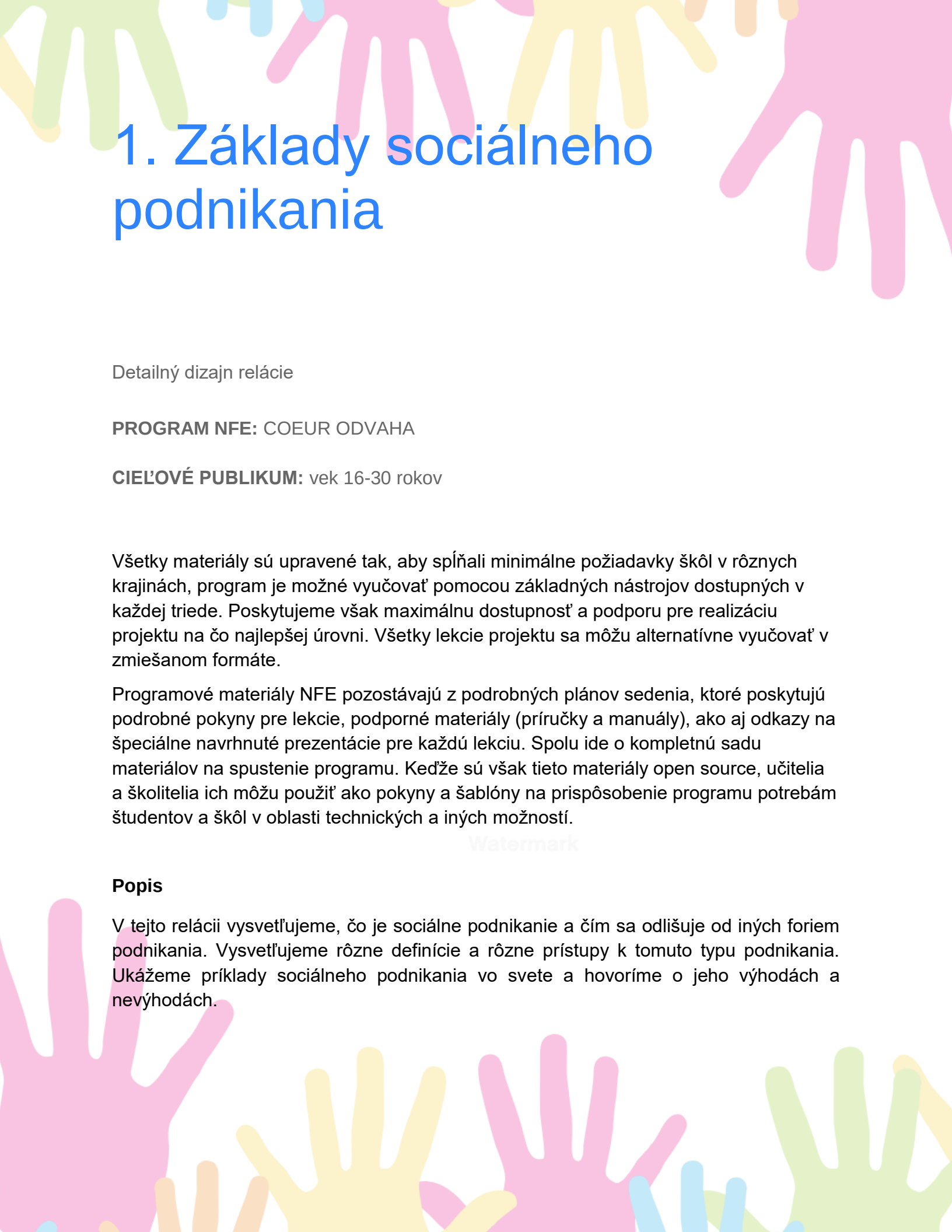
Náš program bol zostavený tak, aby bol ľahko použiteľný v školskom prostredí aj mimo neho, počas neformálnych vzdelávacích workshopov. Uvedomte si, že tieto dve lekcie by nemali byť príliš vzdialené; teoretická časť musí byť stále v čerstvej mysli účastníkov, keď začínajú praktickú časť.

Tento program navrhol TÍM Multigenerational Foundation [wielopokoleniowa.pl], ktorý má dlhoročné skúsenosti so vzdelávaním a podporou sociálneho podnikania na školách aj mimo nich.

V tomto dokumente nájdete podrobný plán lekcí pre teóriu aj prax, odkazy na ďalšie materiály, nástroje a prezentácie.

Watermark

1. Základy sociálneho podnikania

Detailný dizajn relácie

PROGRAM NFE: COEUR ODVAHA

CIEĽOVÉ PUBLIKUM: vek 16-30 rokov

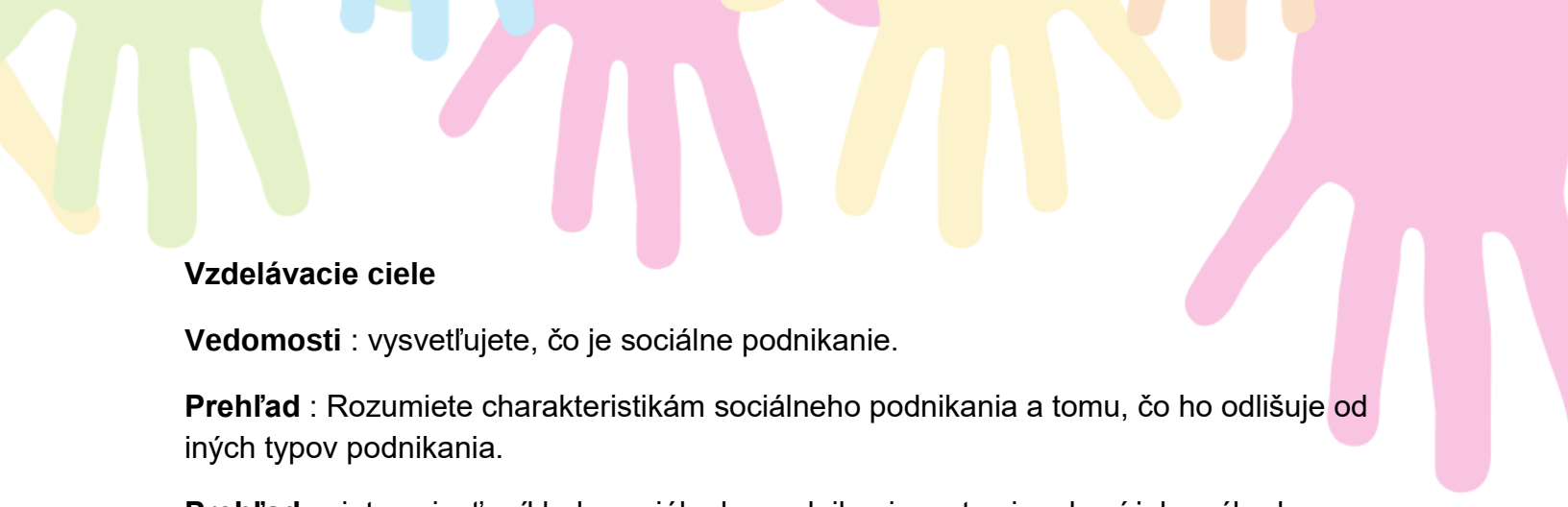
Všetky materiály sú upravené tak, aby spĺňali minimálne požiadavky škôl v rôznych krajinách, program je možné vyučovať pomocou základných nástrojov dostupných v každej triede. Poskytujeme však maximálnu dostupnosť a podporu pre realizáciu projektu na čo najlepšej úrovni. Všetky lekcie projektu sa môžu alternatívne vyučovať v zmiešanom formáte.

Programové materiály NFE pozostávajú z podrobných plánov sedenia, ktoré poskytujú podrobné pokyny pre lekcie, podporné materiály (príručky a manuály), ako aj odkazy na špeciálne navrhnuté prezentácie pre každú lekciu. Spolu ide o kompletnú sadu materiálov na spustenie programu. Keďže sú však tieto materiály open source, učitelia a školitelia ich môžu použiť ako pokyny a šablóny na prispôbenie programu potrebám študentov a škôl v oblasti technických a iných možností.

Watermark

Popis

V tejto relácii vysvetľujeme, čo je sociálne podnikanie a čím sa odlišuje od iných foriem podnikania. Vysvetľujeme rôzne definície a rôzne prístupy k tomuto typu podnikania. Ukážeme príklady sociálneho podnikania vo svete a hovoríme o jeho výhodách a nevýhodách.

Vzdelávacie ciele

Vedomosti : vysvetľujete, čo je sociálne podnikanie.

Prehľad : Rozumiete charakteristikám sociálneho podnikania a tomu, čo ho odlišuje od iných typov podnikania.

Prehľad : viete uviesť príklady sociálneho podnikania a ste si vedomí jeho výhod a nevýhod.

Schopnosť : môžete dať nápad na sociálne podnikanie, uviesť príklady existujúceho sociálneho podnikania a odlíšiť sociálne podnikanie od iných podnikateľských aktivít.

Postoj : Máte záujem a angažujete sa.

Trvanie

60 minút .

Nástroje

„Budovanie sociálneho podnikania“ od nositeľa Nobelovej ceny Muhammada Yunusa.

[Budovanie sociálneho podnikania: Nový druh kapitalizmu, ktorý slúži ľudstvu... - Muhammad Yunus - Google Książki](#)

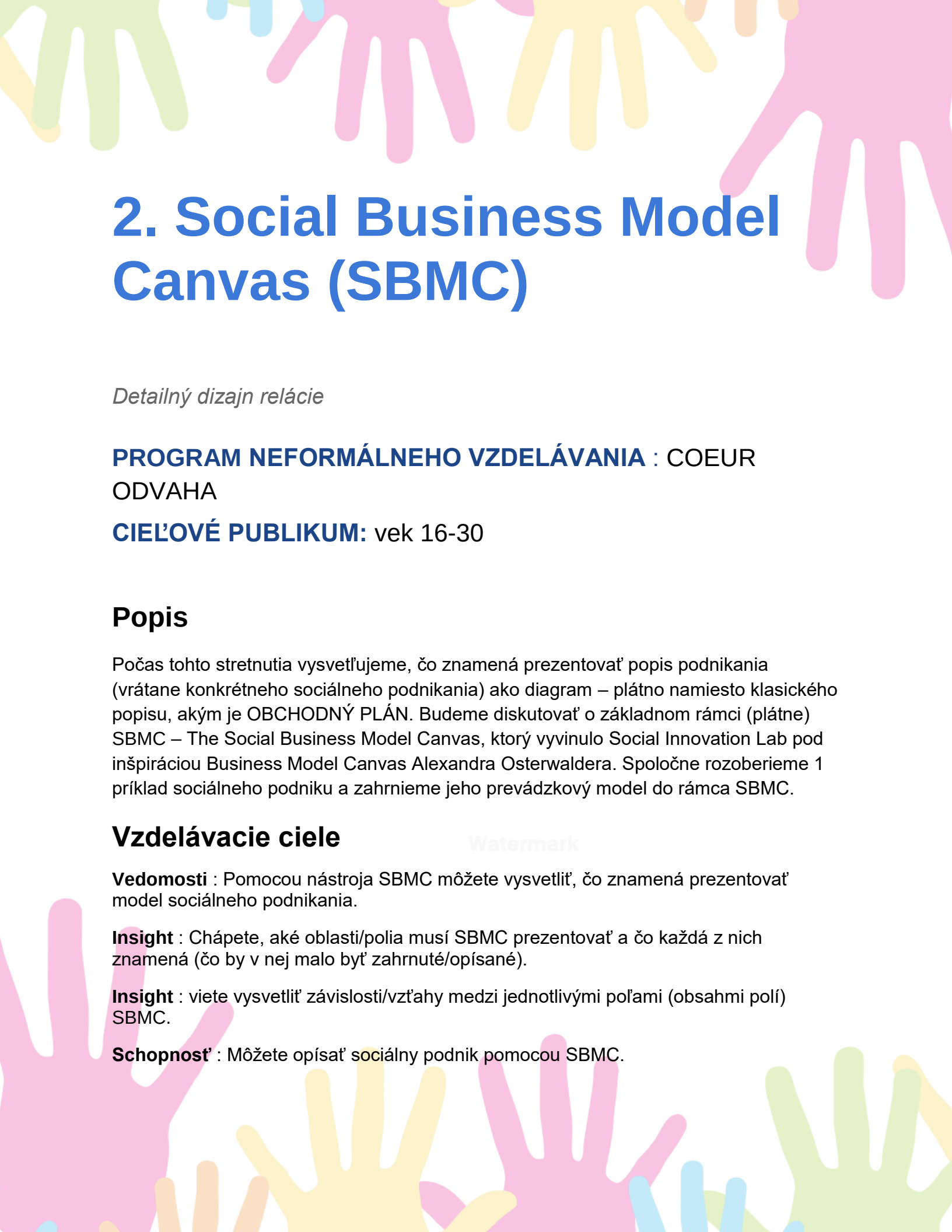
Watermark

Detailný dizajn relácie

Čas	Pokyny	Materiály
5 min.	Záujem – povedzte účastníkom, že budete hovoriť o sociálnom podnikaní. Opýtajte sa ich, čo si myslia, že je sociálne podnikanie. Zapisujte si odpovede. Potreba – Vysvetlite účastníkom potrebu nového prístupu k ekonomike – použite 17 SDGs ako referenčný rámec. Vysvetlite, že sociálne podnikanie je spôsob, ako podporiť ciele OSN. Čas – informujte účastníkov, že relácia trvá 45 minút. Odpoveď – Dozviete sa o sociálnom podnikaní a rôznych formách, ktoré má. Pozorne počúvajte, pýtajte sa a dávajte si navzájom priestor. Ciele – Informujte účastníkov o vzdelávacích cieľoch tohto konkrétneho stretnutia.	Prezentácia Tabuľa, fixky
20 min.	Stavte na prvú otázku: Viete, čo je sociálne podnikanie? - a zapísané odpovede. Urobte krátku diskusiu s účastníkmi, aby mali šancu spojiť pojmy „sociálny“ a „podnikanie“ so 17 cieľmi udržateľného rozvoja. Keď uvidíte, že sa blížia k správnej definícii (alebo dokonca správne), ukážte im definíciu zo Svetového fóra sociálneho podnikania: „ Sociálny podnik má sociálne a/alebo environmentálne poslanie a funguje ako podnik, ktorý predáva produkt a/alebo službu. Na rozdiel od tradičných podnikov, ktoré sa zameriavajú na súkromný zisk, sociálne podniky sú viazané na poslanie a opätovne investujú do svojho poslania .“ [sewfonline.com] Potom im ukážte video: Sociálne podnikanie, v ktorom vysvetlíte, čo presne SE je a aké formy môže mať. (Druhé video je lepšie pre mladšie publikum) Štýl učenia – teoretik Príklady, ktoré vás vyzývajú, aby ste lepšie porozumeli situácii, času a priestoru na premýšľanie.	Prezentácia Sociálne podnikanie Čo je sociálne podnikanie Papier, ceruzky
30 min.	Opýtajte sa účastníkov, či poznajú nejaké príklady SE. Ak nejaké poznajú - použite ho počas relácie. Uistite sa, že máte pripravené informácie o dvoch SE, ktoré fungujú dvoma rôznymi spôsobmi. Tento zoznam môžete použiť ako referenciu.	Prezentácia rady

Čas	Pokyny	Materiály
	Porozprávajte sa s účastníkmi: vysvetlite, čo robí tieto dva podniky SE, aké problémy sa snažia vyriešiť a aký rozdielny je ich prístup. Vytvorte spojenie s SDG. Zamerajte sa na tieto štyri problémy, ktoré odlišujú sociálne podnikanie od bežného podnikania: • Poslanie a účel : Zatiaľ čo tradiční podnikatelia sa primárne snažia o rast podnikov zameraných na zisk, sociálni podnikatelia sa zameriavajú na vytváranie pozitívneho spoločenského vplyvu. • Meranie vplyvu : Tradiční podnikatelia nemajú tendenciu zameriavať sa na sociálny alebo environmentálny vplyv, zatiaľ čo sociálni podnikatelia považujú vplyv za kľúčové meranie. • Obchodný model : Tradičné podniky sa zameriavajú na obchodné modely maximalizujúce zisk, ale sociálne podniky využívajú modely, ktoré integrujú vytváranie sociálnych a ekonomických hodnôt. • Zdroje financovania : Investori v tradičnom podnikaní očakávajú ziskovosť, zatiaľ čo súlad s príčinou je dôležitým faktorom pre sociálnych investorov. Posledných 5 minút: rozdeľte účastníkov do skupín, povedzte im, aby sa pozreli na SGD a vybrali si problém, ktorý by chceli riešiť. Bude to pre nich základ pre prácu na ich vlastnom Social Business Model Canvas. DÔLEŽITÉ : Účastníci workshopu sa môžu zamerať na problémy (problémy), ktoré sú príliš široké, najmä s ohľadom na globálne ciele udržateľného rozvoja. Pravidelne im pripomínajte, že SE je často vytvorený na riešenie miestneho problému. Globálne ciele by sa mali zredukovať na problémy, ktoré sú vám najbližšie. Štýl výučby – teoretik a mysliteľ Možnosť klásť otázky. Čas na premýšľanie a spracovanie vašich postrehov a dojmov.	Papier, ceruzky
5 min.	Uzavretie Informujte účastníkov, kedy sa opäť uvidíte a čo je na programe nabudúce.	Prezentácia

2. Social Business Model Canvas (SBMC)

Detailný dizajn relácie

**PROGRAM NEFORMÁLNEHO VZDELÁVANIA : COEUR
ODVAHA**

CIEĽOVÉ PUBLIKUM: vek 16-30

Popis

Počas tohto stretnutia vysvetľujeme, čo znamená prezentovať popis podnikania (vrátane konkrétneho sociálneho podnikania) ako diagram – plátno namiesto klasického popisu, akým je OBCHODNÝ PLÁN. Budeme diskutovať o základnom rámci (plátne) SBMC – The Social Business Model Canvas, ktorý vyvinulo Social Innovation Lab pod inšpiráciou Business Model Canvas Alexandra Osterwaldera. Spoločne rozoberieme 1 príklad sociálneho podniku a zahrnieme jeho prevádzkový model do rámca SBMC.

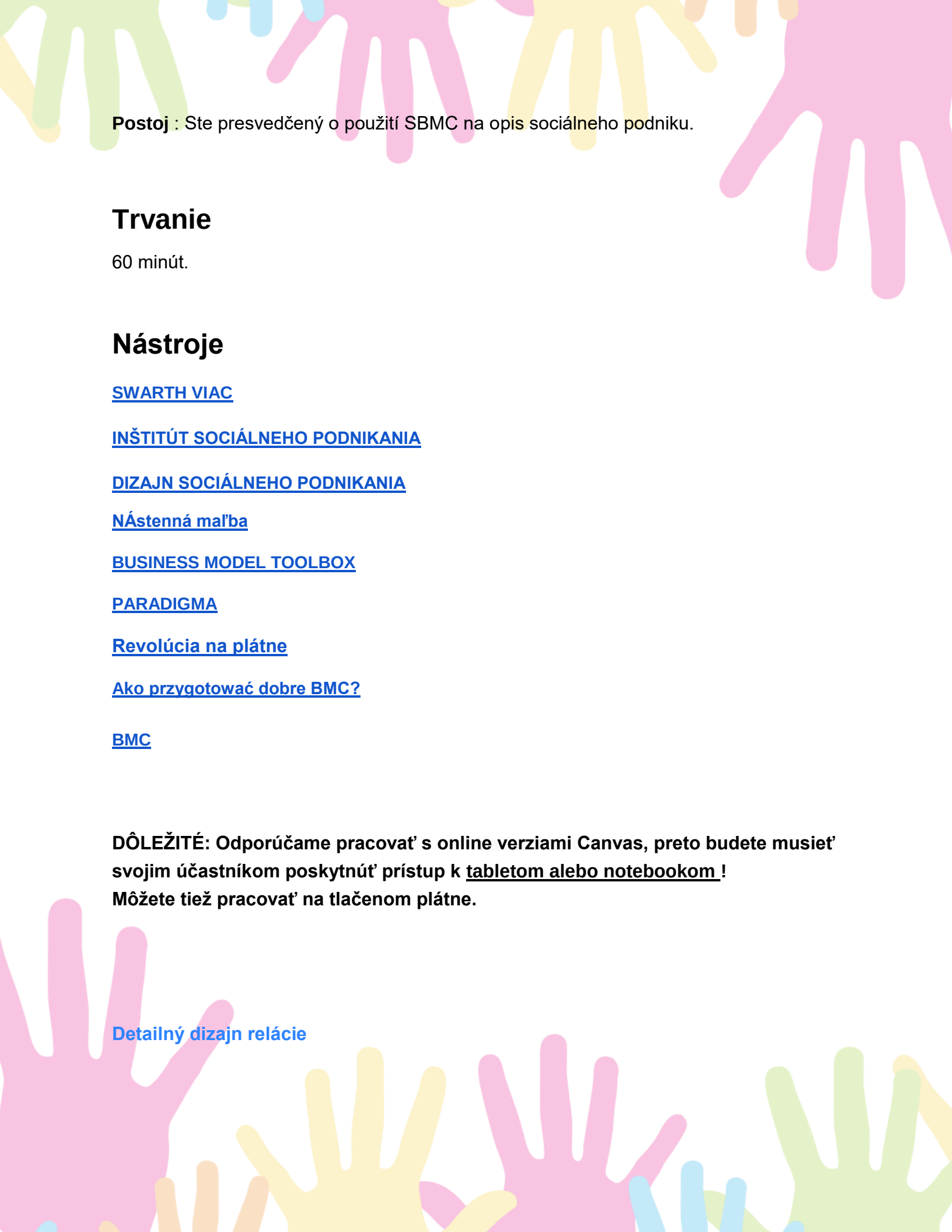
Vzdelávacie ciele

Vedomosti : Pomocou nástroja SBMC môžete vysvetliť, čo znamená prezentovať model sociálneho podnikania.

Insight : Chápete, aké oblasti/polia musí SBMC prezentovať a čo každá z nich znamená (čo by v nej malo byť zahrnuté/opísané).

Insight : viete vysvetliť závislosti/vzťahy medzi jednotlivými poľami (obsahmi polí) SBMC.

Schopnosť : Môžete opísať sociálny podnik pomocou SBMC.

Postoj : Ste presvedčený o použití SBMC na opis sociálneho podniku.

Trvanie

60 minút.

Nástroje

[SWARTH VIAC](#)

[INŠTITÚT SOCIÁLNEHO PODNIKANIA](#)

[DIZAJN SOCIÁLNEHO PODNIKANIA](#)

[NÁstenná maľba](#)

[BUSINESS MODEL TOOLBOX](#)

[PARADIGMA](#)

[Revolúcia na plátne](#)

[Ako przygotować dobre BMC?](#)

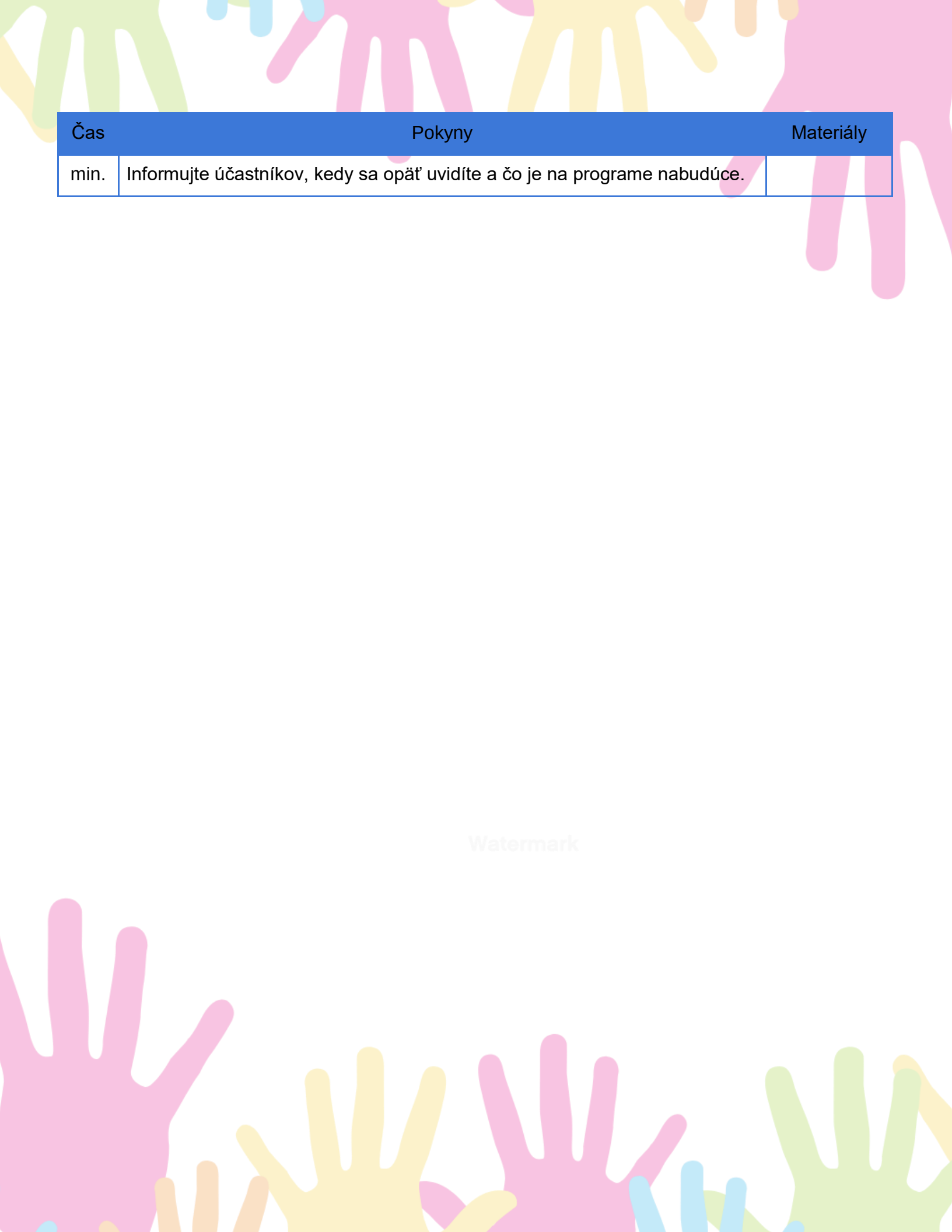
[BMC](#)

DÔLEŽITÉ: Odporúčame pracovať s online verziami Canvas, preto budete musieť svojim účastníkom poskytnúť prístup k tabletom alebo notebookom !
Môžete tiež pracovať na tlačenej plátne.

[Detailný dizajn relácie](#)

Čas	Pokyny	Materiály
5 min.	ÚVOD Záujem - povedzte účastníkom, že budete hovoriť o zjednodušenom BUSINESS PLÁNE, teda Social Business Model prezentovanom pomocou jednoduchej veľkej tabuľky - listu - Canva. Opýtajte sa ich, ako chápu túto výzvu. Zapište si svoje odpovede. Potreba – Vysvetlite účastníkom potrebu nových prístupov k obchodným modelom vyplývajúcich z neustálych zmien. Čas – informujte účastníkov, že relácia trvá 45 minút. Reakcia - Dozviete sa, čo je SBMC a na čo môže byť užitočné. Pozorne počúvajte, pýtajte sa a dávajte si navzájom priestor. Ciele – Informujte účastníkov o vzdelávacích cieľoch tohto konkrétneho stretnutia.	Prezentácia Tabuľa, fixky, post-it Alebo Virtuálna alebo elektronická verzia SBMC Napr.: z jednej z vyššie uvedených stránok
15 min.	Plátna Stručne uveďte popis a význam každého zo 14 polí SBMC. Povoľte otázky. Povzbudzujte ich, aby sa ich pýtali. Pre každú oblasť uveďte príklady v kontexte niekoľkých sociálnych podnikov. Použite popisy polí, napr.: SWARTH MORE - https://socialbusinessmodelcanvas.swarthmore.edu/ Štýl učenia -	Prezentácia Tabuľa, fixky, post-it Alebo Virtuálna alebo elektronická verzia SBMC Napr.: z jednej z vyššie uvedených stránok
30 min.	PLNENIE PLÁTNA Proces dokončenia SBMC môžete začať rôznymi spôsobmi.	Prezentácia Tabuľa,

Čas	Pokyny	Materiály
	Môžete začať s: 1) NÁPAD – začnite tým, že definujete svoju hodnotovú ponuku pre konkrétny segment zákazníkov. 2) Potenciálni/existujúci ZÁKAZNÍCI – Začnite so svojim zákazníckym segmentom a opýtajte sa, akú hodnotovú ponuku im poskytujete/môžete poskytnúť a ako. 3) ZDROJE - Začnite premýšľať o tom, aké kľúčové zdroje (kompetencie, skúsenosti, materiálne a finančné zdroje a pod.) máte vy alebo vaši partneri a na základe toho vypracujte ponuku pre konkrétnu skupinu zákazníkov. Nenechajte sa v pokušení začať naplňať plátno zľava doprava! Začnite s trhom a hodnotou (kľúčové prvky) Spochybňujte svoje predpoklady pri práci. Ako viete, že to, čo ste napísali v každej časti plátna, je pravda? Aké dôkazy by ste potrebovali na overenie svojich predpokladov? Štýl učenia – aktivista To aktivistovi vyhovuje, pretože si to vyžaduje voľby a je to aktívna forma práce.	fixky, post-it Alebo Virtuálna alebo elektronická verzia SBMC Napr.: z jednej z vyššie uvedených stránok
5 min	Reflexia: POHĽAD NA CELÉ PLÁTNO Po dokončení zhrňte a zamyslite sa nad celkovým obrazom SBMC, ktorý sa objavil. Preskúmajte prepojenia a kompromisy medzi rôznymi časťami poľa SBMC. Je celkový obraz dôveryhodný? Sú veci, ktoré treba prehodnotiť alebo o nich premýšľať inak? Post-its/canvas sú navyše užitočné, pretože sa dajú ľahko vymazať alebo upraviť. Pre rôzne hodnotové ponuky a segmenty zákazníkov alebo rôzne verzie a koncepty sa oplatí použiť rôzne farby. Štýl učenia – pragmatik Vlastná príležitosť účastníka vyvodiť praktické závery.	Prezentácia Papier, ceruzky/perá Virtuálna alebo elektronická verzia SBMC Napr.: z jednej z vyššie uvedených stránok
5	Uzavretie	Prezentácia

Čas	Pokyny	Materiály
min.	Informujte účastníkov, kedy sa opäť uvidíte a čo je na programe nabudúce.	

Watermark

3. Práca na riešení problémov pomocou SBMC

(napr. zmeny trhu, zmeny zákazníckych preferencií, nové potreby atď.)

Detailný dizajn relácie

PROGRAM NEFORMÁLNEHO VZDELÁVANIA : COEUR ODVAHA

CIEĽOVÉ PUBLIKUM: vek 16-30

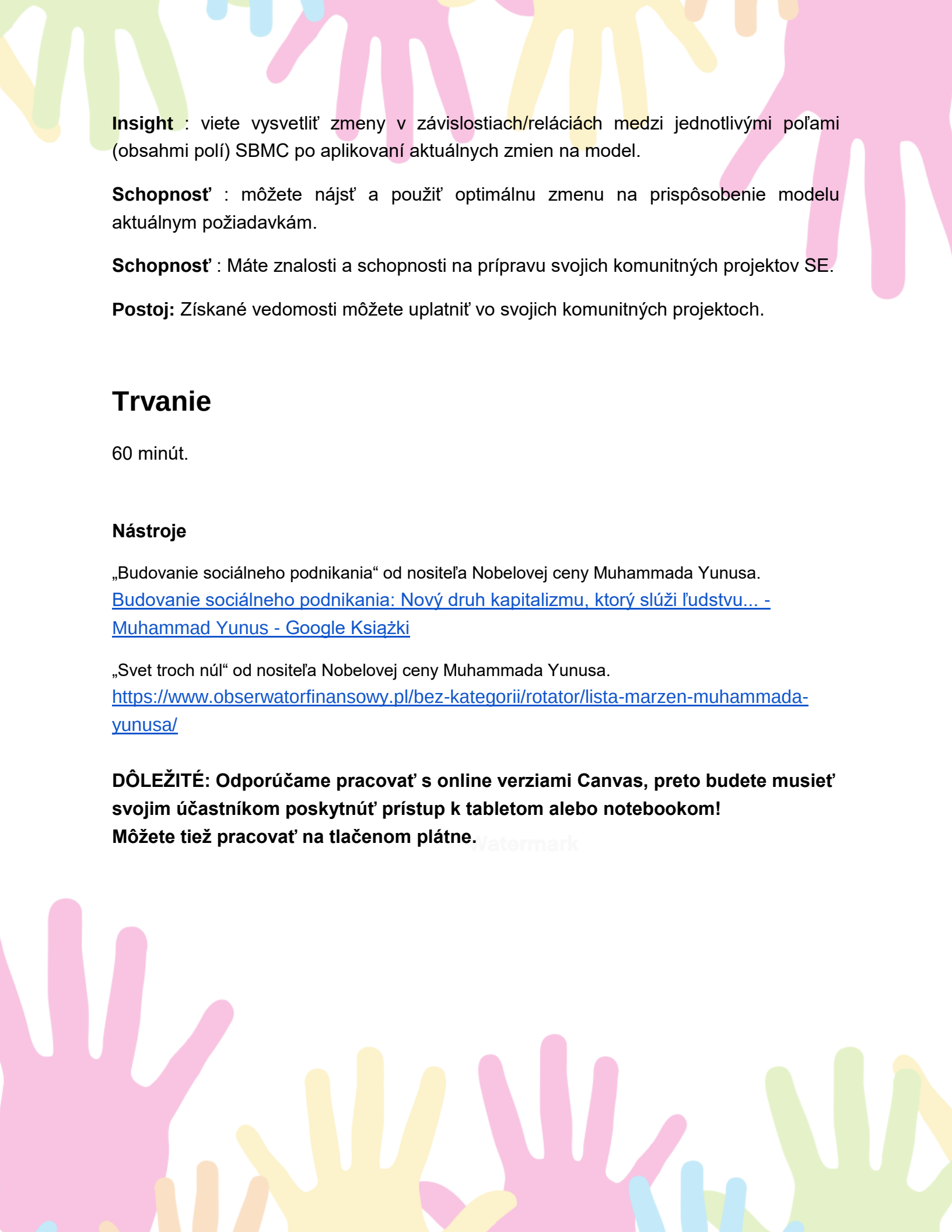
Popis

V tejto relácii si vysvetlíme, čo dynamická práca v SBMC obnáša. Na ilustráciu použijeme Canva, ukážeme historický záznam zmien a spôsob, akým sa dá použiť na plánovanie a implementáciu budúcich zmien. Či už reagujete na zmeny alebo sami iniciujete zmeny, napríklad inovácie, používanie Canva uľahčuje správu. Cvičenie zavádzania zmien alebo úprav do fungujúceho sociálneho podnikania a ich vkladanie do SBMC zvýši flexibilitu firmy a zlepší jej schopnosť zvládať variabilitu. Manažéri aj zamestnanci si tak uvedomia potrebu zmien. Na záver si zhrnieme výhody a nevýhody používania SBMC.

Učebné ciele

Vedomosti : pomocou nástroja SBMC môžete vysvetliť, čo je dynamická práca na modeli sociálneho podnikania.

Prehľad : rozumiete tomu, ktoré oblasti/polia SBMC si môžu navzájom zodpovedať pri vykonávaní zmien/reakcii na zmeny

Insight : viete vysvetliť zmeny v závislostiach/reláciách medzi jednotlivými poľami (obsahmi polí) SBMC po aplikovaní aktuálnych zmien na model.

Schopnosť : môžete nájsť a použiť optimálnu zmenu na prispôsobenie modelu aktuálnym požiadavkám.

Schopnosť : Máte znalosti a schopnosti na prípravu svojich komunitných projektov SE.

Postoj: Získané vedomosti môžete uplatniť vo svojich komunitných projektoch.

Trvanie

60 minút.

Nástroje

„Budovanie sociálneho podnikania“ od nositeľa Nobelovej ceny Muhammada Yunusa.

[Budovanie sociálneho podnikania: Nový druh kapitalizmu, ktorý slúži ľudstvu... - Muhammad Yunus - Google Książki](#)

„Svet troch núl“ od nositeľa Nobelovej ceny Muhammada Yunusa.

<https://www.obserwatorfinansowy.pl/bez-kategorii/rotator/lista-marzen-muhammada-yunusa/>

DÔLEŽITÉ: Odporúčame pracovať s online verziami Canvas, preto budete musieť svojim účastníkom poskytnúť prístup k tabletom alebo notebookom!

Môžete tiež pracovať na tlačennom plátne.

Čas	Pokyny	Materiály
5 min.	ÚVOD Záujem – povedzte účastníkom, že budete hovoriť o potrebe zaviesť zmeny do modelu sociálneho podnikania, ktorý predtým vyvinuli v SBMC. Dozviete sa, že na každú akciu môžete nájsť reakciu - protiakciu, aby ste zmenou obchodného modelu dokázali zachovať kontinuitu podnikania firmy a jej vplyv na životné prostredie (sociálna firma). Opýtajte sa ich, ako vnímajú túto výzvu. Zapíšte si svoje odpovede. Potreba - Vysvetlite účastníkom potrebu nového prístupu/zmeny/inovácie vo vyvinutom Obchodnom modeli vyplývajúcej z konkrétnej zmeny (napr. výrazné zvýšenie nákladov na kľúčový materiál alebo energiu/palivá). Čas - poinformuj účastníkov, že sesja trvá 45 minút. Reakcia – pozorne počúvajte, pýtajte sa a dajte si navzájom priestor. Ciele – Informujte účastníkov o vzdelávacích cieľoch tohto konkrétneho stretnutia.	Prezentácia Papier, ceruzky/perá alebo Virtuálna alebo elektronická verzia SBMC Napr.: z jednej z vyššie uvedených stránok
10 min	REVOLÚCIA Stručne predstavte niekoľko príkladov trhových úderov, ktoré môžu rýchlo zničiť sociálnu spoločnosť. Stručne predstavte niekoľko príkladov trhových úderov, ktoré môžu rýchlo zničiť sociálnu spoločnosť. Vyzvite účastníkov, aby vymenovali niekoľko desiatok ďalších úderov, ktoré sa môžu stať pre Sociálnu firmu osudnými. Pre každý box SBMC uveďte príklady možných „vonkajších a vnútorných úderov“ v kontexte niekoľkých sociálnych podnikov. Skúsme sem zahrnúť tak zmeny, ktoré môžu ohroziť sociálny podnik, ako aj zmeny, ktoré poskytujú ďalšie príležitosti pre ZISK, vrátane SOCIÁLNEHO ZISKU (napr. zvýšenie počtu imigrantov) Použite popis poľa, napr. pre SWARTH MORE - https://socialbusinessmodelcanvas.swarthmore.edu/	Prezentácia Virtuálna alebo elektronická verzia SBMC Napr.: z jednej z vyššie uvedených stránok
15	SCÉNÁRE	Prezentácia

Čas	Pokyny	Materiály
min.	Existujú rôzne spôsoby, ako začať upravovať svoje SBMC so zmenami, ktoré zaviedla REVOLUTIONS. 1) Existujú rôzne spôsoby, ako začať upravovať svoje SBMC so zmenami, ktoré zaviedla REVOLUTIONS. Postupne analyzujeme možnosti zmien v každej zo zostávajúcich oblastí (napr.: náklady na elektrickú energiu sa dramaticky zvýšili - okrem hľadania lacnejších zdrojov elektriny sa pozeráme na iné vykurovacie techniky/technológie, zmenu miesta podnikania, zmenu obchodného modelu, napr. na franchising); 2) Hĺbkovo rozoberáme možnosti zmeny – zavedenia kontrarevolúcie v danej oblasti. (napr.: elektrinu si sami vyrobíme a skladujeme, aby sme ju zlacnili, a budeme ju aj predávať) Po predstavení každej protizmeny diskutujeme o tom, či a do akej miery prináša zmeny v iných oblastiach. Podme diskutovať o niektorých zmenách, ktoré môžu byť hrozbou a niektorých zmenách, ktoré môžu byť príležitosťou pre rozvoj sociálneho podniku.	Virtuálna alebo elektronická verzia SBMC Napr.: z jednej z vyššie uvedených stránok
10 min.	Reflexia: POHĽAD NA CELÉ PLÁTNO Po dokončení zhrňte a zamyslite sa nad celkovým výsledným obrazom dynamických zmien v SBMC v dôsledku zavedených zmien a následne zavedených protiakcií. Poradie a miesta zmien a protiakcií je najlepšie označiť šípkami na printscreenoch. Diskutujte o súvislostiach a kompromisoch medzi jednotlivými zmenami. Sú veci, ktoré treba prehodnotiť alebo o nich premýšľať inak? Podme analyzovať, ako sa CANVA zmenila a ako by tieto zmeny mohli mať vplyv na najdôležitejšie oblasti modelu (Customer Value - Vision / Mission)	Prezentácia Papier, ceruzky/perá Virtuálna alebo elektronická verzia SBMC Napr.: z jednej zo stránok
10 Min.	CANVA GLOBAL VIEW Naučte sa kľúčové princípy teórie Muhammada Yunusa v knihe „Svet troch núl: Nová ekonomika nulovej chudoby, nulovej nezamestnanosti a nulových čistých emisií uhlíka“.	Prezentácia Papier, ceruzky/perá

Čas	Pokyny	Materiály
	Čo ešte stojí za zváženie v pripravovanom SBMC, aby sme model priblížili vízii TRI NUL? Zapíšte si príklady a návrhy. Čo si myslíte o takejto zmene?	Virtuálna alebo elektronická verzia SBMC Napr.: z jednej zo stránok
5 min.	VEDOMOSTNÝ TEST / PRIESKUM NÁZOROV o používaní SBMC. Udeľovanie certifikátov o účasti	Mentimeter alebo iný podobný nástroj
5 min.	Záver Opýtajte sa účastníkov – AKO HODNOTÍTE PRÁCU V SBMC? Poznamenajte si svoje pripomienky a názory.	Prezentácia

Watermark